

Vattendirektivet
och
utbyggnad av infrastrukturen i
storstäderna

Gunnar Gustafson

Chalmers

Vattendirektivet och utbyggnad av infrastrukturen i storstäderna

- ...om detta sägs egentligen ingenting i direktivtexten (mest kvalitetsinriktad)
- ...indirekt kan man dock härleda någon sorts regelverk genom att:
  - Kvantitativ status räknas!
  - Förorenaren (påverkaren) betalar!

Direktivskälen (1)

- Den kvantitativa statusen hos en grundvattenförekomst kan påverka...ekosystem som är förbundna med vattenförekomsten
- Gemensamma definitioner vad gäller...kvantitet bör fastställas
- Miljömål bör ställas upp för en god yt- och grundvattenstatus
- Uppgiften att säkerställa en god grundvattenstatus ... kräver långsiktig planering m.h.t. Tidsåtgången för grundvattnets bildning och förnyelse.

Direktivskälen (2)

- I det fall en vattenförekomst påverkas ...av mänsklig verksamhet...att det är omöjligt...att uppnå god status, kan mindre stränga miljömål ställas upp...klara och tydliga kriterier.
- Alla genomförbara åtgärder bör vidtas för att hindra....försämring
- Det kan finnas skäl att...göra undantag...nivåförändring... under förutsättning att alla genomförbara åtgärder har vidtagits.

Definitioner

- *Grundvattenstatus* – allmän benämning på status...bestäms av dess kvantitativa eller kemiska status.
- *God grundvattenstatus* – uppnås...när både dess kvantitativa och dess kvalitativa status ...är ”god”.
- *Tillgänglig grundvattenresurs* – det långsiktiga årsgenomsnittet...grundvattenbildning minus... flöde...för att undvika skada på terrestra ekosystem.

Miljömål

- Skydda, förbättra och återställa alla grundvattenförekomster
- Säkerställa balans mellan uttag och grundvattenbildning
- Medlemsstaterna får inrikta sig på...mindre stränga miljömål...påverkade av mänsklig verksamhet...naturliga tillstånd ouppnåeligt ...oproportionerligt dyrt
- Medlemsstaterna ser till...uppställandet av mindre stränga miljömål...skälen till detta, anges särskilt i ...förvaltningsplan

Täckning av kostnaderna...

- Medlemsstaterna skall beakta principen om kostnadstäckning ...förorenaren betalar
- De olika vattenanvändningsverksamheterna ...adekvat bidrar till kostnadstäckningen...
- Inget i denna artikel hindrar finansiering av förebyggande...åtgärder...för att nå detta direktivs mål.

Åtgärdsprogram (1)

- Reglering av uttag..krav på förhandsprövning. Regelbundet ses över och uppdateras.
- ...krav på förhandsprövning för konstgjord påfyllning eller förstärkning. Vatten kan hämtas från vilket...vatten som helst...inte äventyrar miljömål...

Åtgärdsprogram (2)

- Förbud mot direkta utsläpp av förorenande ämnen om inte:
  - Injektering av vatten...får inte innehålla andra ämnen...resultat av...verksamheter.
  - Återföring av vatten...ur gruvor och stenbrott...*uppförande eller underhåll av konstruktionsarbeten.*
  - *Konstruktions eller byggnadsarbeten...som kommer i kontakt med grundvatten. ...regler som medlemsstaterna har utarbetat...*

Åtgärdsprogram (3)

- ...övervakningsdata...indikerar att det är osannolikt att...mål nås:
  - Orsakerna...undersöks
  - Relevanta tillstånd...granskas
  - Övervakningsprogrammen ses över...
  - Ytterligare åtgärder...kan...beslutas...

Förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt

- Förvaltningsplaner... kan kompletteras med mer detaljerade program....

GRUNDVATTEN

Första karakterisering

- Grundvattenförekomsternas lokalisering...
- Den påverkan som varje grundvattenförekomst kan komma att utsättas för...
- Den allmänna karaktären... tillrinningsområde... grundvattenbildningen sker
- De grundvattenförekomster som har direkt beroende... ekosystem.

GRUNDTVATTEN

ytterligare karakterisering

- Geologiska karakteristika...
- Hydrogeologiska karakteristika...
- Karakteristika för de ytliga avlagringarna
- Stratifieringskarakteristika för grundvattnet...
- En inventering av förbundna ytsystem...
- Uppskattning av riktningar och vattenutbytesgrad
- Tillräckliga uppgifter...för...grundvattenbildning
- Karakterisering av...kemiska sammansättning...

GRUNDTVATTEN

Översyner vid risk

- Konsekvenser som mänsklig verksamhet har för grundvattnet
- Förändringarnas konsekvenser för grundvattennivån
- Konsekvenser av föroreningar på grundvattenkvaliteten
- Ekonomisk analys

GRUNDTVATTEN

Kvantitativ status

Grundvattennivån...är sådan att den tillgängliga grundvattenresursen inte överskrids....

- Nät för övervakning...
- Täthet mellan övervakningsstationerna
- Övervakningsfrekvens
- Tolkning och redovisning av...status.

Kommentarer och slutsatser

- Infrastrukturanläggningar verkar inte ha beaktats alls!
- Regelsystemet främst inriktat mot vattnets sammansättning!
- Påverkan på byggnadsverk, kulturhistoriska värden och samhällsekonomi ej beaktade!
- Vattnet ses som en del av naturen snarare än samhället!

Men direktivet är skrivet i en anda som medger:

- Möjlighet att upprätta nationella nationella regler inom vissa delområden – detta borde vara ett
- Möjlighet att anpassa dessa regler till speciella miljöer – ex. urbaniserade områden
- Möjlighet att definiera rimliga mål för dessa miljöer

Bra är att:

- En förståelse av den hydrogeologiska verkligheten krävs i tillämpningen
- Analys och motivering krävs för lokala riktlinjer – snarare än fixa tal för hela EU

Ett krav för Sverige borde vara att man **samordnar** dessa tillämpningsregler (jfr brand i tunnlar!)